

gemeente
putten

Samen doorgaan

Collegeprogramma 2022-2026

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
1. Thema Ruimte en leefomgeving	6
1.1. Wonen	6
1.2. Mobiliteit	8
1.3. Openbare ruimte.....	9
1.4. Buitengebied, onze buurtschappen	10
1.5. Groen en water	11
1.6. Duurzaamheid.....	12
2. Thema Samenleving	13
2.1. Meedoen en inclusieve samenleving: Putten is voor iedereen.....	13
2.2. Sociaal domein breed	14
2.3. Preventie.....	16
2.4. Jeugd en Wmo.....	17
2.5. Participatie.....	18
2.6. Onderwijs	19
2.7. Sport	20
2.8. Cultuur, erfgoed en Puttense historie.....	21
3. Thema Economie en recreatie	22
3.1. Centrum.....	22
3.2. Economie.....	24
3.3. Recreatie.....	25
4. Thema Bestuur, dienstverlening en veiligheid	26
4.1. Open bestuurscultuur	26
4.2. Samenwerken	27
4.3. Openbare orde en veiligheid	28
5. Uitvoeringsagenda	29

Voorwoord

U heeft het collegeprogramma 2022-2026 onder ogen. Onder de noemer 'Samen doorgaan' geven wij met dit programma invulling aan het Puttens Coalitieakkoord 2022-2026 'EN NU DOOR!' van Gemeentebelangen, ChristenUnie, SGP en CDA.

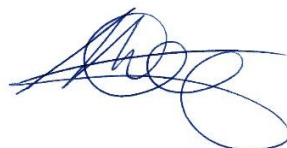
Wij staan deze bestuursperiode voor veel uitdagingen. Met ondersteuning van de ambtelijke organisatie pakken wij deze uitdagingen op in samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners. De uitnodiging om mee te doen is dus breed: wij zetten in op partners in Putten!

Wij wensen u veel plezier met het lezen van dit collegeprogramma.

Burgemeester en wethouders van Putten,

mr. F.E. Contant,
secretaris

H.A. Lambooj,
burgemeester

Inleiding

Dit collegeprogramma is een verdieping op het coalitieakkoord dat op hoofdlijnen is geschreven. Wij nemen de thema's en onderwerpen uit het coalitieakkoord over en vullen deze aan met lopende onderwerpen en autonome ontwikkelingen. Als kapstok voor dit document gebruiken wij de thema- en programma-indeling van de meerjarenbegroting. Zo borgen wij de verbinding met de planning-en-controlcyclus.

In de volgende hoofdstukken leest u onder elk onderwerp welke zaken wij prioriteit geven en wanneer. Daarbij merken wij op dat de wereld om ons heen steeds verandert. Daarom zetten wij halverwege de bestuursperiode in op een zogenaamde tussentijdse evaluatie. Dit om te bepalen of herijking nodig is.

De drie centrale thema's uit het coalitieakkoord zijn:

1. besturen vanuit vertrouwen;
2. samenleven;
3. een goede leefomgeving.

Wij plaatsen deze centrale thema's in de onderstaande context.

Complexiteit

Wij onderkennen dat maatschappelijke vraagstukken aan complexiteit toenemen en steeds meer met elkaar verweven raken. Zo zijn natuur en landbouw aan elkaar verbonden door de stikstofproblematiek en werkt dit vraagstuk door richting woningbouw en (duurzame) energie. Wij omarmen de complexiteit. En wij erkennen dat een lineaire benadering qua oplossing daarvoor niet volstaat, maar noodzaakt tot andere benaderingen.

Inclusiviteit van actoren

In onze lokale maatschappij doet eenieder ertoe, zowel in agendering van vraagstukken, het betrokken kunnen zijn in de benadering daarvan, als ook in de effecten van mogelijke oplossingen. Dit vraagt een open houding én vertrouwen van het gemeentebestuur en van de gemeentelijke organisatie.

Integraliteit

Doorgaans volstaan deeloplossingen niet meer, maar telt de samenhang der dingen. Denk aan één gezin, één plan. Dit speelt ook met opgaven, programma's en projecten versus beleid; er is samenhang gewenst. Op die manier werken wij aan een goede leefomgeving. In gebiedsontwikkelingen komen veel opgaven samen. Wij werken vanuit de identiteit van ons dorp en gebiedsgericht aan een goede invulling.

Besturingsfilosofie

De complexiteit van vraagstukken, inclusiviteit van actoren en integraliteit van benadering leidt tot de volgende besturingsfilosofie:

Wij vinden het in Putten belangrijk dat inwoners, ondernemers en andere partijen zoveel mogelijk de ruimte krijgen om initiatieven in de leefomgeving te nemen. Daarbij hoort dat wij hen in een vroeg stadium betrekken bij het maken van plannen en het beoordelen van initiatieven. Dit verwachten wij ook van hen.

Met een open houding staan wij klaar voor wie ons nodig heeft, ongeacht wie. Hierbij gaan wij uit van wat er wél kan. En zoeken zo nodig naar ruimte in de wet- en regelgeving. Wij bieden maatwerk waar dit nodig of wenselijk is.

Daarnaast willen wij de komende jaren sneller beslissingen nemen. Wij bereiken dat door nog integraler te werken, iedereen bij algemene vragen en opgaven te betrekken. Dit met een open en uitnodigende houding én door transparant te zijn over het algemeen belang.

Financieel gezonde gemeente

Putten is al jaren een financieel gezonde gemeente. In vergelijking met veel andere gemeenten is het voorzieningenniveau hoog en zijn de lasten voor de inwoners laag. Dit is voor ons een prima uitgangspunt.

Tegelijkertijd erkennen wij dat alle grote investeringen leiden tot hoge kapitaallasten. Denk hierbij aan ontwikkelingen zoals de woonwijk Halvinkhuizen, de zuidelijke ontsluiting, de renovatie van Groevenbeek en de bouw van een nieuwe sporthal. De combinatie van deze lasten zetten vanaf 2026 een sluitende begroting onder druk, ondanks de goede reservepositie van Putten. En dat vraagt om keuzes. Kunnen wij alles wat wij doen ook voor elkaar krijgen? En dat zonder de lasten voor onze inwoners aanzienlijk te verhogen? Daarbij komt, wij noemden het eerder, dat er sprake is van onrustige en daardoor onzekere tijden. Dit alles vraagt om scherp aan de wind te zeilen. Daar zetten wij dan ook op in.

1. Thema Ruimte en leefomgeving

1.1. Wonen

Het bouwen van geschikte en vooral ook betaalbare woningen geldt als een topprioriteit. Autonome marktontwikkelingen en de stikstofproblematiek maken dit echter tot een serieuze uitdaging. Maar daar gaan wij vol voor. Daarbij blijft Putten groen en dorps: geen buitenwijk van de Randstad. Wij geven, daar waar mogelijk, voorrang aan de eigen inwoners en aan voormalige inwoners die graag willen terugkeren naar Putten. Wij bouwen op maat en betaalbaar. Wij kijken ook naar innovatieve concepten, zoals het flexwonen. Wij focussen op drie woningbouwlocaties: Halvinkhuizen, De Bosrande en de Ambachtstraat.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Ontwikkeling woningbouwlocaties Halvinkhuizen, De Bosrande en Ambachtstraat | 2023-2026**

Wij focussen op drie woningbouwlocaties: Halvinkhuizen, De Bosrande en de Ambachtstraat. De huidige planningslijst tot 2030 laat voldoende aantallen woningen zien. De ontwikkeling van Halvinkhuizen, De Bosrande en Ambachtstraat is nog niet gevorderd tot een stadium dat er op korte termijn daadwerkelijk gebouwd kan worden. Uit de overdracht vanuit het vorige college blijkt dat de planning voor oplevering van de eerste woningen van Halvinkhuizen en De Bosrande pas in 2025 wordt voorzien. Daarbij is in de planning geen rekening gehouden met eventuele vertragingen door bijvoorbeeld bezwaar- en beroepsprocedures en vertragingen in de grondverwerving. Hierdoor is de kans groot dat er in de komende raadsperiode minder wordt gebouwd dan wij willen. Wij zoeken naar mogelijkheden om te versnellen.

- **Woonvisie | 2023**

De Woonvisie 2020-2025 is in mei 2020 vastgesteld. Sindsdien is de woningmarkt behoorlijk in beweging, zijn er verschillende programma's verschenen vanuit het Rijk en zijn bouwkosten en woningprijzen fors gestegen. Daarom werken wij in de eerste helft van 2023 aan de actualisatie van de woonvisie. Hierin nemen wij onder andere de punten uit het coalitieakkoord mee. Te denken valt aan juiste woningbouw-programmering naar type, betaalbaarheid en vraag vanuit verschillende doelgroepen, ruimte voor andere woonvormen en experimenten én nieuwe initiatieven uit de samenleving in de vorm van bijvoorbeeld Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO).

Vooruitlopend op de actualisatie van de woonvisie hebben wij een raadsvoorstel opgesteld over de indexering van de differentiatie binnen het streefwoningbouwprogramma. De prijzen binnen de differentiatie zijn namelijk nooit geïndexeerd, terwijl de bouwkosten en woningprijzen in de tussentijd fors zijn gestegen en de duurzaamheidseisen zijn verzaamd. De raad behandelt ons voorstel in februari 2023.

- **Flexwonen | doorlopend**

Wij zien behoefte aan flexwonen bij onder andere starters, spoedzoekers en mensen die uitstromen vanuit de maatschappelijke opvang en andere zorginstellingen. In deze huisvestingsvraag willen wij graag voorzien. De eerste flexwoningen worden naar verwachting rond de zomer van 2023 gebouwd. Daarna zoeken wij naar een nieuwe locatie voor flexwoningen. Wij borduren daarbij voort op hetgeen al in de Woonvisie 2020-2025 staat over het faciliteren van flexwonen.

1.2. Mobiliteit

Er speelt veel op het vlak van verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Grote ontwikkelingen hebben invloed op de drukte van ons wegennet. Denk hierbij aan de ontwikkeling van de woonwijken Halvinkhuizen en De Bosrande en het bedrijventerrein Henslare.

Wij gaan voor een beter bereikbaar en verkeersveiliger dorp. Hierbij zetten wij 'de fiets' waar mogelijk op voorrang. Putten wordt de komende jaren, meer dan nu het geval is, een echt fietsdorp. Wij zetten dus meer in op het gebruik van de fiets en duurzame mobiliteit. Eerste opgave is om te komen tot een verbeterd en vooral integraal overzicht van alles wat speelt. Vervolgens maken wij keuzes en hakken wij knopen door.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Zuidelijke ontsluiting Halvinkhuizen | 2023-2025**

Uit onderzoek blijkt dat de nieuwe wijk Halvinkhuizen alleen in zijn volle omvang gerealiseerd en ontsloten kan worden als er ook aan de zuidelijke kant een nieuwe verkeersontsluiting wordt aangelegd. Tegelijkertijd zetten wij in op een vervolg van deze weg als nieuwe zuidelijke ontsluitingsweg van Putten. De zuidelijke ontsluiting vormt in zijn geheel de verbinding tussen de N798 en de N303. Deze nieuwe weg dient dan ook als ontlasting van de Van Geenstraat, die door alle ontwikkelingen in dit gebied een aanzienlijke verhoging van de bestaande verkeersintensiteit krijgt. De in 2009 opgestelde en in 2018 geactualiseerde 'Zuidflankstudie' en de in 2021 uitgevoerde studie 'Ontsluitingsmogelijkheden Putten-Zuid' geven een indicatie van de mogelijke tracés. Ook in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan en het uitvoeringsprogramma wordt de zuidelijk ontsluiting op termijn als oplossing aangegeven. Wij zijn aan de slag met een plan van aanpak voor het tracé, de fasering ervan en de afstemming met de ontwikkeling van Halvinkhuizen. Daaruit volgt een nadere uitwerking van het tracé voor de ontsluiting van Halvinkhuizen en een tracéstudie voor het vervolg. Op basis van deze studie nemen wij een besluit over het voorkeustraject, de mogelijke fasering en de financiële consequenties.

- **Actualisatie Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) | 2023**

De uitvoering van het GVVP voorziet in een samenhangend en actueel verkeers- en vervoersbeleid. Met daarbij een uitvoeringsprogramma voor acties en maatregelen, zoals: het nemen van maatregelen om de verkeersveiligheid op diverse knelpunten te verbeteren, weginrichtingen te verbeteren, de verkeersveiligheid rondom scholen te verbeteren, educatieve campagnes te voeren, het hoofdfietsnetwerk te versterken, onderzoek te doen naar het gebruik van het parkeerareaal, onderzoeken te doen rondom snelheid en routing van vrachtverkeer en de regionale samenwerking. De acties worden gefaseerd uitgevoerd.

- **Actualiseren Nota Parkeernormen | 2023**

Wij gaan de Nota Parkeernormen actualiseren en kijken per wijk wat nodig is. Op plekken waar meer dan voldoende parkeerplaatsen aanwezig zijn, onderzoeken wij of er meer groen in de wijk kan worden gebracht. Daarnaast onderzoeken wij de optie van een parkeerfonds.

1.3. Openbare ruimte

Putten is een groen dorp, een bomendorp, waar wij zuinig en zorgvuldig omgaan met ons 'groene kapitaal'. Het is belangrijk voor onze gezondheid en aantrekkelijk voor recreanten en toeristen. Daarom zetten wij in op een nog groener Putten. Bovendien is de biodiversiteit belangrijk voor de diverse diersoorten. Vanzelfsprekend moet onze openbare ruimte functioneel, veilig en uitnodigend zijn. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat speelplekken uitnodigen tot lekker ravotten en bewegen. Daarom gaan wij, samen met bewoners, aan de slag om onze speelplekken te versterken.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Actualisatie en uitvoering speelruimteplan | doorlopend**
In 2023 stellen wij een nieuw Speelruimtebeleidsplan met uitvoeringsprogramma vast. Op basis hiervan renoveren wij bestaande speelplekken. Hierbij is aandacht voor de modernisering van speelplekken. En voor het inclusiever maken van de speelvoorzieningen, zodat ook kinderen met een beperking heerlijk buiten kunnen spelen. Ook gaan wij aan de slag met ontmoetingsplekken voor jongeren en ouderen.
- **Onderzoek realisatie trimbaan/speelweide | 2023**
Wij maken een plan voor een trimbaan/speelweide in het Putterbos, in aansluiting op het project Putterpoorten. Wij willen hiermee meer ruimte bieden aan speel- en sportvoorzieningen. Dit gebeurt in overleg met onder meer Staatsbosbeheer en Putten voor Elkaar. Wij streven ernaar deze voorziening, die een impuls moet geven aan het spelen voor kinderen en sporters, klaar te hebben in 2023. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheden van extra wandelroutes in het aangrenzende bosgebied.
- **Bomenvisie en -beleidsplan | 2023**
Wij stellen een bomenvisie en een bomenbeleidsplan op in 2023 met bijbehorend beheerplan. De hoofdlijnen van de visie zijn ook opgenomen in de Omgevingsvisie. Het beheerplan voor bomen maakt onderdeel uit van het integrale groenbeheer (IBOR/Programma fysieke leefomgeving).

1.4. Buitengebied, onze buurtschappen

Ons buitengebied blijft groen en open. Wij koesteren onze cultuurhistorische elementen. Woningbouw en bedrijvigheid concentreren wij in de directe omgeving van onze dorpskern. Wij schenken bijzondere aandacht aan de positie van onze boeren. Wij doen alles wat in ons vermogen ligt om ze op een verantwoorde wijze voort te helpen.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Belangenbehartiging (agrarische) ondernemers | 2022/2023**
De gebiedsplannen voor de stikstofaanpak die de provincie opstelt, volgen wij op de voet. Wij behartigen daarin de belangen van onze (agrarische) ondernemers en benutten kansen voor ons landelijk gebied. Daarnaast hebben wij het landelijk gebied integraal ondergebracht bij één wethouder.
- **Functieveranderingsbeleid | 2023**
Gelet op de toenemende druk op de agrarische sector en het belang van een blijvende goede inrichting van ons buitengebied, leggen wij in 2023 nieuwe voorstellen voor het functieveranderingsbeleid voor aan de gemeenteraad. Daarnaast ligt er een opgave om de stikstofuitstoot te verminderen. Vanuit duurzaamheid en landbouw wordt er gezamenlijk op ingezet om boeren te ondersteunen in deze transitie.

1.5. Groen en water

Putten is een groen dorp waar het goed wonen is. Die kwaliteit willen wij behouden en versterken. Ons motto is 'groen groeit mee', zowel in het buitengebied als in de bebouwde kom. Bij nieuwe plannen in ons centrum, woonwijken en buurtschappen is het belangrijk dat er ook groen en water aanwezig is. Samen met de provincie, het waterschap en buurgemeenten werken wij aan behoud en herstel van ons waardevolle landschap. Ook gaan wij samen onderzoeken hoe wij de verdroging kunnen aanpakken.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Stimuleren biodiversiteit door het toevoegen groen- en landschapselementen | doorlopend**
Binnen de bebouwde kom voorziet Operatie Steenbreek in deze ambitie. Onder meer door het aanbieden van subsidie voor vergroening van tuinen, terreinen en (school)pleinen. Voor het buitengebied zoeken wij de samenwerking met anderen. Wij attenderen bewoners op subsidiemogelijkheden voor natuur en landschap. Daarnaast zoeken wij mogelijkheden voor de realisatie van ecologische (berm)structuren en houtwallen/hagen.
- **Voorlichting verantwoord stoken van hout | 2023**
Met het onderschrijven van de doelstellingen uit het Schone Lucht Akkoord streeft de gemeente Putten ernaar dat men bewust is van het belang van schone lucht en welke rol elke burger hier zelf in vervult. Wij zetten hierbij primair in op voorlichting over het verantwoord stoken van hout.
- **Aanpak gevolgen droogte door middel van hittestresstest | doorlopend**
In de klimaatstresstest lag de nadruk op wateroverlast en hittestress. Droogte is een relatief nieuwe opgave, mede op basis van de afgelopen jaren die extreem droog waren. Aanpak van droogte (oorzaken en gevolgen) vraagt om samenwerking met provincie, waterschap en diverse stakeholders in (vooral) het buitengebied. Binnen het Waternetwerk Veluwe wordt op basis van onderzoeken gewerkt aan een handelingsperspectief.

1.6. Duurzaamheid

Putten is in 2050 energieneutraal. Dat vraagt om een aanmerkelijke inspanning van de zijde van de overheid. Dat vraagt ook om een gedragsverandering van onze inwoners. Dit betekent dat wij, met medeoverheden en andere partners, in de komende periode vol inzetten op het duurzaam opwekken van energie. Dat betekent ook dat wij, meer dan in het verleden, het belang van energiebesparing onder de aandacht brengen van onze inwoners en ondernemers. En vanzelfsprekend geven wij zelf als gemeente hierbij het goede voorbeeld.

Gelet op de klimaatverandering en het feit dat wij meer te maken krijgen met hitte en droogte – maar ook met korte hevige buien en daarmee wateroverlast – hebben wij oog voor de klimaatbestendigheid van ons dorp. Met de inrichting van de openbare ruimte willen wij daarom rekening houden met klimaatadaptatie door meer groen en blauw in versteend gebied te realiseren.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Verduurzaming bestaande woningvoorraad | doorlopend**
Wij dragen via verschillende sporen bij aan deze doelstelling. Zo hebben wij prestatieafspraken gemaakt met woningcorporaties over de verduurzaming van het corporatiebezit, stimuleren wij verduurzaming met de lening 'Toekomstbestendig wonen' en attenderen wij inwoners op subsidies van het Rijk. In de toekomst gaan wij via wijkuitvoeringsplannen werken aan de verduurzaming van het vastgoed. Ook komen er middelen vrij om bij te dragen aan deze doelstelling, zoals het Nationaal Isolatie Programma.
- **RES 1.0 Grootschalige opwek door wind en zon stimuleren | doorlopend**
Duurzaam worden als doel is van groot belang, maar ook als factor voor innovatie en werkgelegenheid. Dat wordt uitgewerkt op bestaande en nieuwe bedrijventerreinen. Wij werken met de gemeente Ermelo en de provincie Gelderland aan het plan Windpark Horst en Telgt en zoeken mogelijkheden voor zon (op dak) en wind conform afspraken in de RES 1.0.

2. Thema Samenleving

2.1. Meedoen en inclusieve samenleving: Putten is voor iedereen

Putten geldt als een warme gemeenschap. Dat willen wij zo houden. Hieruit volgt dat wij extra aandacht hebben voor inwoners die het tempo van de samenleving, al dan niet tijdelijk, maar moeilijk kunnen bijbenen. Bij dit alles staat de mens en de vraag om hulp centraal. Vertrouwen geldt hierbij als centraal vertrekpunt.

Wij zetten nadrukkelijk in op samenwerking. Waar het gaat om lokale ontwikkelingen, willen wij inwoners en andere belanghebbenden vroegtijdig betrekken. Door vraagstellingen in samenhang te beschouwen, willen wij gezamenlijk meerwaarde bereiken ten aanzien van oplossingen. Wij doen dit onder de noemer 'Partners in Putten'.

Bestuurlijke prioriteit:

- **Herziening Inclusieagenda Putten Voor Iedereen 2020-2022 | 2023**
In 2016 is het VN-Verdrag ondertekend. Het VN-Verdrag heeft als doel dat de wereld toegankelijk en inclusief wordt voor iedereen. De lokale uitwerking van het verdrag vindt plaats in de Inclusieagenda. Deze agenda gaan wij herzien. Hierin krijgt onder andere ook de uitwerking van ontmoetingsplaatsen voor onder andere LHBTIQ+ een plek. Evenals de zichtbaarheid van Artikel 1 van de Grondwet.

2.2. Sociaal domein breed

Wij investeren in laagdrempelige, eerstelijnszorg die inzet op het normaliseren van de problemen. En voor iedereen toegankelijk is. Waar nodig leveren wij maatwerk en kijken wij per aanvraag of een indicatie voor langere periode kan worden afgegeven. Wij verwachten ook dat wij in deze bestuursperiode onze verantwoordelijkheid moeten nemen in de opeenvolgende crisismaatregelen. Dit zullen wij dan ook doen.

Als een inwoners een hulpvraag heeft, zal eerst samen met de inwoner gekeken worden wat men op eigen kracht kan. Of welke mogelijkheden er zijn binnen de informele zorg of sociale netwerken.

Voor een goede ondersteuning van onze inwoners gaan wij de ondersteuning meer buurtgericht organiseren. Buurtgericht werken sluit aan op een aanbeveling uit de 'Rapportage toekomstbestendig beleid Putten' om de integraliteit van het beleid te verbeteren (Berenschot, 2021). Wij versterken daarmee ook de verbinding met het fysieke domein.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Wij onderzoeken de mogelijkheden van een omgekeerde verordening | 2025**
Wij willen uitgaan van de vraag van de inwoner. Daarbij helpt verkokering van beleid niet. Daarom zoeken wij de mogelijkheden om de diverse verordeningen van het sociaal domein te combineren in één verordening. De omgekeerde modelverordening is een integrale verordening voor het hele sociaal domein.
- **Wij ontwikkelen een visie op bestaanszekerheid | 2023**
Bestaanszekerheid betekent een (betaalbaar) dak boven je hoofd, een sluitend 'huishoudboekje', voldoende middelen om sociaal te kunnen meedoen, geen grote zorgen over financiën en toegang hebben tot onderwijs en zorg. Bestaanszekerheid raakt diverse beleidsvelden, zoals armoedebeleid, re-integratie en schuldhulpverlening. Wij stellen een breed plan voor bestaanszekerheid op met een visie en concrete acties. En wij zoeken daarbij de koppeling met het Meerjarenplan Samenleving en andere beleidsterreinen.
- **Wij ontwikkelen een visie op ouderen | 2023/2024**
De verwachting is dat in 2040 28% van alle huishoudens in Putten bestaat uit personen van 75 jaar en ouder. Dat is een verdubbeling in vergelijking met 2020. Deze mensen willen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen in een woonomgeving die past bij hun wensen en behoeften. Wij stellen een visie op waarbij de focus ligt op drie onderdelen:
  - Hoe houden wij ouderen in Putten zo lang mogelijk vitaal?
  - Hoe gaan wij in Putten om met de toenemende zorg- en ondersteuningsbehoefte?
  - Hoe gaan wij om met het toenemend aantal inwoners met dementie?

- **Versterken en uitbreiden algemene voorzieningen | 2023/2024**

Er wordt al veel ondersteuning aan kwetsbare inwoners geboden vanuit de samenleving, vanuit het eigen netwerk (mantelzorg) en door heel veel vrijwilligers. Ondanks al deze informele hulp is de verwachting dat de ondersteuningsvragen van inwoners, gericht op het (zelfstandig) blijven deelnemen aan de samenleving, zullen toenemen. Wij verwachten met het versterken en uitbreiden van de algemene voorzieningen (een sterkere basisinfrastructuur) onze inwoners beter en in een vroeger stadium te kunnen ondersteunen. Algemene voorzieningen vergroten de zelfredzaamheid en ondersteuning van onze inwoners.

- **Meerjarenplan Samenleving 2023-2027 | 2023**

Het domein Samenleving kent veel verschillende beleidsterreinen die nauw met elkaar verbonden zijn. Wij stellen een Meerjarenplan Samenleving 2023-2027 op dat dient als focus. In dit plan krijgen de ervaringen van het vorige plan en de resultaten vanuit co-creatie met partners en inwoners via opgavegericht werken een plek. Het meerjarenplan wordt het toetsingskader voor nieuw te ontwikkelen beleid.

2.3. Preventie

Preventie is belangrijk. De juiste preventie kan voorkomen dat hulpvragen ontstaan of te laat worden opgepakt. Door preventie proberen wij met lichte interventies problemen vroegtijdig op te lossen en waar mogelijk zwaardere interventies bij jeugd, gezinnen en ouderen te voorkomen.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Wij stellen een visie op preventie op | 2023/2024**
In Putten doen wij al veel aan preventie. Uit het rapport 'Toekomstbestendig beleid Putten' (Berenschot, 2021) blijkt echter dat de huidige inzet op preventie in Putten nog te fragmentarisch is. Dit willen wij dan ook verbeteren. Preventie kan in vele opgaven worden ingezet. Breed voor alle inwoners, denk hierbij aan de inzet op een gezonde leefstijl om vitaliteit te vergroten. Maar ook gericht op een bepaalde doelgroep, zoals inzet op de gezondheid van jonge kinderen. Bijvoorbeeld door aansluiting bij het landelijke actieprogramma Kansrijke Start. Daarbij zal er in de visie ook specifiek aandacht uitgaan naar ondersteuning van (pleeg)gezinnen. Wij ontwikkelen daarom samen met Putten voor Elkaar en andere maatschappelijke partners een visie op preventie.
- **Opgroeien in Kansrijke Omgeving | 2023**
Ieder kind verdient de best mogelijke start van zijn of haar leven en een optimale kans op een goede toekomst. De eerste 1.000 dagen van een kind zijn cruciaal voor een goede start. De gezondheid van een kind voor, tijdens en na de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller te zijn van problemen – zowel fysiek als mentaal – op latere leeftijd.
- **Wij stellen een gezamenlijke visie en samenwerkingsagenda Onderwijs-Jeugd op | 2023**
De relatie tussen jeugd(hulp) en onderwijs is cruciaal. De wijze waarop het onderwijs is ingericht heeft gevolgen voor de instroom in de jeugdhulp, en andersom. Wij gaan de samenwerking rondom opgroeien in Putten verbeteren. Wij leveren in 2023 een gezamenlijke visie, duidelijke uitgangspunten in de samenwerking en een samenwerkingsagenda op. Uiteraard betrekken wij hierbij diverse partners.
- **Nota regionale Volksgezondheidszorg | 2025**
In de Wet publieke gezondheid (Wpg) is de verplichting opgenomen dat de gemeenteraad een nota vaststelt die volgt vanuit het landelijk beleid. De nieuwe Nota Regionale Volksgezondheidszorg voor 2026 en volgende jaren moet in 2025 opgesteld worden. Dit gaan wij doen.

2.4. Jeugd en Wmo

Het leveren van juiste ondersteuning is belangrijk. Wij willen allemaal dat de jeugd in een veilige omgeving opgroeit en dat ouderen alle ruimte krijgen om te kunnen wonen zoals zij zelf het liefst willen. De inzet van vrijwilligers vormt de ruggengraat van onze samenleving. Regie vanuit het zorglandschap is de basis, waarbij de gemeente een faciliterende rol heeft. Wij zien een rol voor onder andere het onderwijs, (jeugd)maatschappelijk werk en schuldhulpverlening. Ook buurthuizen, sportclubs en verenigingen kunnen hier een faciliterende rol en/of een participerende rol in spelen.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Hervormingsagenda Jeugd 2022-2028 | 2023/2024**
De VNG heeft afspraken gemaakt met het Rijk over de verbetering van de financiële positie van gemeenten op het gebied van de jeugdhulp. Eén daarvan is het samen met onze partners opstellen van een Hervormingsagenda Jeugd voor de jaren 2022-2028. Die moet leiden tot betere jeugdhulpverlening en een beter beheersbaar stelsel. De eerder benoemde relatie tussen jeugd(hulp) en onderwijs is daarbij cruciaal. Met de hervormingsagenda streven wij kortweg naar minder individuele jeugdhulp en meer collectieve ondersteuning vanuit de school.
- **Transformatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang | 2025**
Het budget voor beschermd wonen wordt gedecentraliseerd van de centrumgemeenten naar de individuele gemeenten. Dan worden gemeenten verantwoordelijk voor beschermd wonen voor de eigen inwoners. Om psychisch kwetsbare mensen meer volwaardig te laten deelnemen aan de maatschappij kan hulp het beste worden geboden vanuit een thuisomgeving in de eigen gemeente. Daarom vormt deze decentralisatie een belangrijke stap in het proces om kwetsbare inwoners beter te kunnen helpen. Wel hebben wij met de regiogemeenten afspraken gemaakt over samenwerking, bijvoorbeeld voor de inkoop van voorzieningen.
- **Wij onderzoeken of er een hospice in Putten kan komen | 2023/2024**
De kwaliteit van leven in de laatste levensfase verdient zorgvuldige aandacht. Goede beschikbaarheid en toegankelijkheid van palliatieve zorg is essentieel voor mensen om goed afscheid van het leven te kunnen nemen. In Putten is op dit moment geen hospice. De afgelopen jaren is dit meerdere malen onderzocht. Wij bekijken de onderzoeken van 4 en 8 jaar geleden en herijken die.
Naast de mogelijkheid van een hospice zien wij ook het belang van respijtzorg en wij stimuleren en faciliteren initiatieven daartoe. Het afgelopen jaar is er onderzoek gedaan naar de huidige situatie van 24-uurs logeeropvang/respijtzorg in de regio. In 2023 werken wij dit verder uit in een wenselijk aanbod op gemeentelijk en/of regionaal niveau. Hierin onderzoeken wij ook de mogelijkheid of deze vormen van zorg met elkaar te combineren zijn. Hierin zijn wij wel afhankelijk van de wensen van zorgaanbieders.

2.5. Participatie

Meedoen is belangrijk. Bovendien hebben wij iedereen die kan werken hard nodig. Iedereen die kan deelnemen aan het arbeidsproces doet ook actief mee aan dat arbeidsproces. Daar zetten wij op in. Wij ondersteunen statushouders bij hun inburgering in Putten. Daarnaast helpen wij inwoners die te maken hebben met schulden.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Realisatie inrichting stemlokaal voor blinden en slechtzienden | 2023**
Alle stembureaus moeten toegankelijk zijn voor kiezers met een beperking. Wij vinden het belangrijk om ook in Putten stemlokalen te hebben die (extra) toegankelijk zijn voor bijvoorbeeld slechtzienden of mensen in een rolstoel.
- **Wij stellen elk jaar een participatieplan op voor de Participatiewet en voor schoolverlaters | doorlopend**
Voor het begeleiden van mensen uit de bijstand naar werk stellen wij aan het begin van elk jaar onze concrete doelen en acties vast in het participatieplan. Ook is daarbij aandacht voor het continueren van de regionale aanpak om schoolverlaters te begeleiden naar een passende plek. Het participatieplan stellen wij op samen met het onderwijs, regiogemeenten en het Regionale Meld- en Coördinatiepunt.
- **Participatiewet 'Meer in balans' (20 maatregelen) | 2023/2024**
Het kabinet heeft een koerswijziging in het bijstandsbeleid aangekondigd. Het betreft een lijst van 20 maatregelen. De beoogde wijziging moet leiden tot eenvoud van de wet en ruimte bieden aan andere toepassing van de menselijke maat in de uitvoering. Deze wijzigingen vragen aanpassing van onze regelingen.

2.6. Onderwijs

Onze jeugd leeft in een snel veranderende maatschappij. Met oog en aandacht voor elk kind willen wij faciliteren dat iedereen mee kan doen en zich op een eigen niveau optimaal kan ontwikkelen. Voorschoolse voorzieningen zien wij als kans om achterstanden te voorkomen. Wij willen zoveel mogelijk voorkomen dat leerlingen vroegtijdig school verlaten. Leerlingen die uitvallen willen wij hulp aanbieden.

Goed onderwijs vraagt om goede huisvesting. In deze periode beoordelen wij nader in hoeverre de huidige spreiding van de scholen aansluit bij de behoefte vanuit de verschillende wijken. Dit mede in het licht van onze uitbreidingsplannen.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Actualisatie Integraal Huisvestingsplan (IHP) | 2023/2024**
Een Integraal Huisvestingsplan is een langetermijnvisie voor onderwijshuisvesting dat opgesteld wordt door schoolbesturen en gemeente. Het biedt een leidraad voor investeringen in de scholenhuisvesting, het zorgt voor een beleidsmatige en evenwichtige inzet van middelen en biedt een goed vertrekpunt voor het verbinden van opgaven in het sociaal-maatschappelijk domein. Wij gaan samen met de schoolbesturen het huidige Integraal Huisvestingsplan updaten. Hierin krijgt onder andere de komst van een school in de nieuwe woonwijk Halvinkhuizen een plek.
- **Huisvesting Groevenbeek | 2023**
De gemeente heeft de wettelijke taak om te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor scholen in het primair onderwijs (PO) en voorgezet onderwijs (VO). Eerder heeft de gemeente samen met Groevenbeek de ambitie uitgesproken om een VO-school te behouden voor Putten. Wij bieden de gemeenteraad ter besluitvorming een voorstel aan voor renovatie van het schoolgebouw Groevenbeek.
- **Aanpak laaggeletterdheid | 2023**
De huidige bestuursopdracht voor Bibliotheek Noordwest Veluwe loopt tot en met 2023. De bestuursopdracht bevat de verplichtingen om aan de wettelijke taken te voldoen en maatschappelijke effecten te bewerkstelligen. In 2023 vindt er herijking plaats van de bestuursopdracht aan de bibliotheek. Hierin krijgen preventie en aanpak van laaggeletterdheid een plek.

2.7. Sport

Wij gunnen elke inwoner van Putten een gezond en vitaal leven. Sporten helpt om zowel fysiek als mentaal gezond te zijn en te blijven. Dit willen wij blijven ondersteunen. Ons dorp kent veel sportverenigingen, die wij een warm hart toedragen. Wij gaan met verenigingen in gesprek hoe wij de vele vrijwilligers stimuleren en waarderen.

Sporten werkt preventief ter voorkoming van gezondheidsproblemen op latere leeftijd. Wij willen onze jeugd de mogelijkheid geven om lid te worden van een sportvereniging. Hiervoor geldt dat iedereen mee doet.

- **Extra aandacht voor een gezonde leefomgeving, met mountainbikeroutes, fietspaden en wandelroutes rond het dorp | 2023/2024**
Wij zetten in de omgevingsvisie in op bewegen in de openbare ruimte. En samen met de buurgemeenten verbeteren wij de routenetwerken.
- **Wij herijken het Meerjarig investeringsplan Sport | 2023**
Maatschappelijke accommodaties zijn een belangrijke factor voor het vestigingsklimaat in onze leefomgeving. Ook de gemeente heeft hier een verantwoordelijkheid in. Elke vijf jaar stellen wij een meerjarig investeringsplan Sport op. In dit plan worden de investeringen in buitensportaccommodaties opgenomen, waarvoor de gemeente de komende vijf jaar aan de lat staat.
- **Wij gaan verder met de planvorming voor de nieuwe binnensportaccommodatie | 2022-2026**
De binnensportcapaciteit staat onder druk, de sporthal Putter Eng raakt verouderd en als gebouweigenaar gaan wij te maken krijgen met forse investeringen in onderhoud en extra investeringen om ook te kunnen voldoen aan de klimaatdoelen 2050. Een alternatief zou nieuwbouw zijn. Dit project is reeds opgestart en wij gaan daar mee verder.

2.8. Cultuur, erfgoed en Puttense historie

Zonder verleden geen toekomst. Dus beschermen wij ons erfgoed en koesteren wij onze geschiedenis. Putten kent een gevarieerd cultureel leven. Dit met dank aan de onze actieve verenigingen op dit vlak. Zij zorgen ervoor dat wij kunnen genieten van kunst en cultuur. Daarmee kleuren zij Putten. Dat waarderen wij zeer en dat ondersteunen wij als gemeente onverminderd. Ook blijven wij als regievoerder ons inzetten binnen het regionaal Cultuur- en Erfgoedpact 2022-2024.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Muziekschool Putten | 2023/2024**
Wij gaan de voorgeschiedenis van een muziekschool in Putten inventariseren en tegelijk kansen zien en benutten om muziek, toneel en cultuur in vrije tijd in bredere zin te stimuleren en op te pakken.
- **Uitvoeringsagenda Cultuur | doorlopend**
De uitwerking van de Cultuurvisie 2021-2024 krijgt jaarlijks vorm middels een uitvoeringsagenda Cultuur. De doorontwikkeling van Verhaal van Putten en het Puttens Dialect krijgt hierin onder andere een plek.
- **Actualiseren erfgoed- en monumentenbeleid | 2023/2024**
Voor het behoud van onze monumenten en cultuurhistorie in het dorp en in het buitengebied gaan wij nieuw samenhangend beleid maken. De bestaande Erfgoedverordening en Monumentenverordening zijn toe aan actualisering. Daar betrekken wij de Welstandsnota bij voor richtlijnen met betrekking tot nieuwe ontwikkelingen.
- **Historische gebouwen en locaties opnemen in toeristische routes | 2024**
Samen met de recreatieve ondernemers en VVV gaan wij onderzoeken hoe wij historische gebouwen en locaties (bijvoorbeeld met QR-codes) kunnen opnemen in toeristische routes.
- **Museum van Putten | 2023/2024**
Het huidige museum van Putten verbreden wij met het Verhaal van Putten en willen wij verder ontwikkelen, ook kijkend naar huisvestingsmogelijkheden.

3. Thema Economie en recreatie

3.1. Centrum

Het centrum van ons dorp is dé centrale ontmoetingsplek voor Puttenaren, recreanten en toeristen. Wij zien een levendig en bruisend centrum voor ons met een sterk winkelgebied, waar het aantrekkelijk is om je boodschappen te doen, fijn is om te winkelen en lekker op het terras te zitten. Het dorpscentrum moet goed toegankelijk zijn voor alle doelgroepen. Om de uitdagingen voor het centrum aan te pakken zetten wij in op een verdere versterking van de kwaliteit en aantrekkelijkheid van het centrumgebied.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Herinrichting kernwinkelgebied Putten | 2023-2025**
Wij gaan verder met het uitwerken van het plan voor herinrichting van de winkelstraten en de kleinere pleinen. Dit doen wij participatief met inwoners, ondernemers en organisaties. De uitwerking leidt tot een voorstel aan de gemeenteraad voor uitvoering. De uitvoering start in 2024.
- **Verbinding parkeerplaats Gervenhof met winkelgebied | 2023-2025**
Er is een wens voor een betere verbinding tussen de parkeerplaats en de winkelstraten. In 2023 willen wij het project opstarten om te komen tot een visie voor de verbinding van de Gervenhof met het winkelgebied via de Achterstraat en Molenstraat. Ook voor deze twee straten willen wij de mogelijkheden verkennen voor een integrale aanpak en verbetering.
- **Gebiedsvisie Brinkstraat en omgeving | 2023**
Tegenover het pand aan de Brinkstraat 69 liggen een bibliotheek, een school, en twee parkeerterreinen. Zowel de bibliotheek als de school hebben een vernieuwingsopgave. De bedoeling is om via een gebiedsvisie samenhang aan te brengen in bovenstaande ontwikkelingen en een kwaliteitsimpuls te geven aan dit gebied aan de noordrand van de dorpskern van Putten.
- **Ruimere openingstijden en mogelijkheden voor horeca en terrassen | 2023/2024**
Wij gaan de openingstijden voor horeca en terrassen verruimen en daarvoor een aanpassing in de regels voorstellen aan de gemeenteraad. Daarnaast willen wij de mogelijkheden verkennen voor meer vestiging van horeca en meer ruimte voor terrassen. Dit laatste pakken wij deels op in combinatie met de herinrichting van de winkelstraten en kleine pleinen.

- **Meer ruimte voor evenementen | 2023/2024**

Wij zetten in op een gezelliger en bruisender centrum door de mogelijkheden voor het organiseren van evenementen te verruimen waar nodig. In samenwerking met de betrokken partners, waaronder de horeca, WCP en VVV willen wij stimuleren en faciliteren dat meer evenementen in het centrum gehouden worden. Dit in samenhang met de culturele evenementen vanuit de culturele jaarkalender.

3.2. Economie

Putten is een ondernemend dorp in een aantrekkelijke omgeving. Wij zijn trots op onze bedrijven. Onze economie is niet alleen lokaal, maar is regionaal, landelijk en internationaal verbonden.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Economische visie en uitvoeringsagenda | 2023**
Wij willen onze ondernemers ruimte geven om te ondernemen. De economische visie wordt in 2023 vastgesteld en geeft de economische doelstellingen tot en met 2035 weer. Wij gaan daarnaast in gesprek met overlast gevende bedrijven, met als doel de overlast te verminderen.
- **Bedrijventerrein Henslare | 2023-2025**
Er wordt gewerkt aan de uitvoering van de Gebiedsvisie Henslare, dat leidt tot een bestemmingsplan. Het bestemmingsplan wordt in 2023 ter inzage gelegd. De verwachting is dat in 2024 de verkoop van kavels plaatsvindt.
- **Revitalisering Keizerswoert | 2025**
Wij pakken dit gezamenlijk met de bestaande ondernemersverenigingen op.

3.3. Recreatie

Recreatie en toerisme worden steeds belangrijk voor onze economie. De Veluwe en de Randmeren trekken veel bezoekers. Om de kansen te benutten moeten wij regionaal samenwerken. Hierbij ontwikkelen wij samen met stakeholders een bredere kijk op recreatie en toerisme, waarbij het niet in de eerste plaats gaat om het trekken van meer bezoekers, maar om het verhogen van kwaliteit.

Onze ambitie is om Putten een poort naar de Veluwe te maken, waarbij recreanten vanuit ons centrum activiteiten ondernemen in de bossen en genieten op Strand Nulde.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Evaluatie beleidskader Recreatie | 2024**
Wij gaan het beleidskader Recreatie ruimtelijke instrumenten voor vakantieparken uit september 2019 evalueren.
- **Aandacht voor vitaliteit en bekendheid dagrecreatie | 2023-2025**
Wij faciliteren groeimogelijkheden en verduurzaming. En gezamenlijk met toeristische partners dragen wij de dagrecreatieve mogelijkheden uit. Deze elementen zijn als acties opgenomen in de Toeristische Investeringsagenda 2023-2025. Deze agenda geeft blijk van bestedingen van gelden verkregen uit toeristenbelasting.
- **Culturele kalender | 2023**
Om Putten bruisender te maken stellen wij samen met de VVV en andere betrokken partijen een jaarkalender van (culturele) evenementen en activiteiten op. Zo maken wij activiteiten meer zichtbaar en worden deze op elkaar afgestemd. Daarnaast stimuleren wij culturele partijen en bieden wij ruimte voor meer evenementen. Hierbij betrekken wij ook het cultuurplatform.

4. Thema Bestuur, dienstverlening en veiligheid

4.1. Open bestuurscultuur

Wij willen de gemeente Putten besturen vanuit een open cultuur. Daarmee bedoelen wij dat wij willen horen en zien wat er lokaal leeft en speelt. Dat doen wij door inwoners, ondernemers en andere maatschappelijke partners regelmatig te ontmoeten. Gepland en ongepland.

Een open bestuurscultuur betekent ook dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners gastvrijheid ervaren van ons bestuur en onze organisatie. Gastvrijheid veronderstelt een wederkerigheid: de gast weet zich welkom en kan wensen aangeven, maar is ook te gast. Voor bestuur en organisatie is het algemeen belang een zeer belangrijk kader en daarnaast leveren wij maatwerk waar dat gepast en mogelijk is.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Ontmoeting tussen inwoners, ondernemers, anderen en gemeentebestuurders | doorlopend**
Zichtbaar, herkenbaar en aanspreekbaar. Wij gaan actief aan de slag om onze zichtbaarheid te vergroten. Hierbij geldt het motto: 'een gemeente bestuur je niet louter vanachter je bureau in het gemeentehuis'.
- **Wij betrekken onze inwoners, ondernemers en anderen zo vroeg als mogelijk bij de plannen | doorlopend**
Open, betrokken en uitnodigend. Wij doen het samen in Putten. Dit betekent dat wij méér dan voorheen de buitenwereld naar binnen halen. Daarbij stellen wij ons als gemeente luisterend en verbindend op. Dit verwachten wij ook van externe initiatiefnemers.
- **Versterking ambtelijke organisatie | doorlopend**
In de begroting van 2023 en verder zijn middelen opgenomen voor versterking van de organisatie. Daarbij dient bedacht te worden dat de door bureau Berenschot uitgevoerde benchmark uitsluitend betrekking heeft op de reguliere bedrijfsvoering, dus niet op projecten. De opgenomen middelen zijn geënt op peildatum 1 januari 2021 en zijn bedoeld voor versterking van de reguliere organisatie: opheffing knelpunten, versterken teams, meer concern-inzet managers, ondersteuning om organisatie mee te laten groeien met inhoud. De onderbouwing hiervan vindt plaats via een separaat raadsvoorstel.

4.2. Samenwerken

Wij koesteren de kracht van Putten waar het gaat om de landschappelijke diversiteit, ondernemingszin en omzien naar elkaar. Tegelijkertijd realiseren wij ons terdege dat wij niet alle opgaven, projecten en programma's zelfstandig kunnen en mogen oppakken: ook daar is samenwerking geboden.

Waar samenwerking mogelijk is en in het belang van Putten is, staan wij daarvoor open. En zijn wij een loyale partner, die zich daarvoor inzet. Zo hebben wij goede ervaringen met de samenwerking met Bunschoten, Leusden en Nijkerk (BLNP) op het gebied van bedrijfsvoering, die verder wordt doorontwikkeld. Ook haken wij zoveel mogelijk aan bij Regio Foodvalley, in eerste aanleg op landbouw en voedseltransitie.

Voor regionale samenwerking in het algemeen geldt dat wij terughoudend zijn met nieuwe gemeenschappelijke regelingen. De meerwaarde daarvan moet aantoonbaar zijn. Zo houden wij de lijnen kort, zodat samenwerking niet leidt tot bestuur op afstand.

Ook binnen onze organisatie is samenwerking een belangrijk speerpunt, met name in de vorm van integraal werken. Hieraan wordt vanaf 2023 verder vorm en inhoud gegeven door een verdere doorontwikkeling van de organisatie naar drie afdelingen en de toevoeging van een apart onderdeel Opgaven, programma's en projecten.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Bestuurlijk overleg Provincie Gelderland | 2024-2026**
Wij zien de provincie Gelderland als een belangrijke partner om mee samen te werken en organiseren regelmatig bestuurlijk overleg.
- **Intensiveren samenwerking Regio Foodvalley | 2023**
Wij bekijken hoe wij nog meer kunnen gaan samenwerken binnen Regio Foodvalley.
- **Themagericht samenwerken in de regio Noord-Veluwe | doorlopend**
Binnen de regio Noord-Veluwe werken wij met de andere gemeenten op diverse thema's en beleidsterreinen samen. De intensiteit van samenwerking en het doel of de functie van de samenwerking verschilt per onderdeel.

4.3. Openbare orde en veiligheid

Wij wonen en leven graag in een rustige en veilige omgeving. Anderzijds kunnen wij onze ogen niet sluiten voor ondermijning, cybercrime, de effecten van bijvoorbeeld drugs en drank en de invloed van sociale media. Dat alles vraagt om koersvastheid en heldere communicatie vanuit de gemeente, zo nodig gevolgd door handhaving.

Bestuurlijke prioriteiten:

- **Digitale veiligheid | 2023**
De gemeente digitaliseert haar processen continu en zal daarmee doorgaan. Zo bouwen wij voor de Omgevingswet aan een informatiesysteem. Bij de invoering van de Omgevingswet zal bij elke zorgdrager het informatiebeheer op orde moeten zijn. Informatieveiligheid is bij digitalisering van groot belang. Daarom wordt hierop de komende jaren hoog ingezet om te borgen dat de gegevens van onder andere burgers optimaal worden beveiligd. De ICT is in BLNP-verband ondergebracht. Via een actieve voorlichtingscampagne gaan wij ook burgers meer bewust maken van de noodzaak van een goede ICT-beveiliging.
- **Actualiseren preventie en handhavingsbeleid | 2023**
Wij zijn vanuit de Drank- en horecawet verplicht om een preventie- en handhavingsplan op te stellen. Wij gaan het huidige beleid actualiseren en kijken daarbij goed of een integrale benadering met bijvoorbeeld het volksgezondheidsbeleid wenselijk en haalbaar is.
- **Opstellen Handhaving uitvoeringsprogramma (HUP) | 2023**
Er wordt een handhavinguitvoeringsprogramma geschreven. Het vormt een duidelijke verwoording van de verwachtingen voor de handhaving in de openbare ruimte. Deze verwachtingen kunnen vervolgens vertaald worden naar concrete en meetbare resultaten. Het is belangrijk om met toezicht en handhaving de komende jaren weer regelmatig zichtbaar aanwezig te zijn op de recreatieparken.

5. Uitvoeringsagenda

In de uitvoeringsagenda benoemen wij alle onderwerpen waar ruimte voor moet zijn. Deze onderwerpen komen uit het coalitieakkoord, de lopende bedrijfsvoering en nieuwe ontwikkelingen. De bestuurlijke prioriteiten zijn hierboven al toegelicht. In de verdere planning-en-controlcyclus worden de overige onderwerpen als reguliere werkzaamheden meegenomen.

Door het opstellen van de uitvoeringsagenda zijn er een aantal budgetten verschoven zoals opgenomen in het coalitieakkoord. Hieronder ziet u een overzicht van de budgetten die gewijzigd en/of nieuw zijn ten opzichte van de Begroting 2023. Bij vaststelling van het collegeprogramma worden de financiële gevolgen verwerkt in de tussentijdse rapportage 2023 en de Kadernota 2024.

Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Uitvoeringsbudget Integraal Veiligheidsprogramma (IVP) Voor de uitvoering van het IVP is een structureel budget nodig. Onder andere voor bijeenkomsten voor het project Veilig buitengebied en veiligheid op bedrijventerreinen en de veiligheidsmonitor.	€ 25	€ 25	€ 25	€ 25
Onderzoek omgekeerde verordening Uitvoering verschuift van 2023 naar 2025 als gevolg van prioritering van werkzaamheden.			€ 25	
Investering sporthal Naar verwachting gereed in 2027, kapitaallasten vervallen hierdoor in 2025 en 2026.			€ -500	€ -500
Onderzoek museum Uitvoering verschuift van 2022 naar 2023 als gevolg van prioritering van werkzaamheden.	€ 10			
Voorlichting houtstook De uitvoering verschuift met één jaar, hierdoor wordt gestart in 2023 in plaats van 2022.	€ 10		€ 10	
Rente i.v.m. aantrekken geldlening Wij verwachten tot medio 2023 nog geen extra geldlening aan te trekken. Hiermee valt incidenteel deels de rentelast vrij.	€ -412			

Bedragen x € 1.000

Daarnaast vraagt de uitvoering van dit collegeprogramma meer inzet op het vlak van met name contacten met de diverse maatschappelijke stakeholders en inwoners. Waar mogelijk worden de hiervoor benodigde extra middelen bij de betreffende programma's of projecten aangevraagd.

De volgende pagina's geven een overzicht van de uitvoeringsagenda voor de bestuurlijke prioriteiten en het collegeprogramma.

Uitvoeringsagenda bestuurlijke prioriteiten

Thema Programmabegroting	Wat gaan we daarvoor doen (onderwerp actiepunten)	Sub-thema coalitieakkoord	2023	2024	2025	2026	
1. Ruimte en leefomgeving	Actualisatie Woonvisie, incl CPO en innovatieve woonvormen	3.1 Wonen	x				
	Flexwonen	3.1 Wonen	x	x	x	x	
	Herontwikkeling Ambachtstraat	3.1 Wonen	x	x	x		
	Ontwikkeling De Bosrande (voormalig Sligro-terrein)	3.1 Wonen				x	
	Woningbouw Halvinkhuizen	3.1 Wonen	x	x	x	x	
	Actualiseren Nota Parkeernormen	3.2 Mobiliteit	x				
	Uitvoering GVVP	3.2 Mobiliteit	x	x	x	x	
	Zuidelijke ontsluiting Halvinkhuizen	3.2 Mobiliteit	x	x	x		
	Aanpak gevolgen droogte door middel van hittestresstest	3.3 Openbare ruimte	x	x	x	x	
	Actualisatie en uitvoering Speelruimteplan	3.3 Openbare ruimte	x				
	Bomenvisie en -beleidsplan	3.3 Openbare ruimte	x				
	Stimuleren biodiversiteit door het toevoegen groen- en landschapselementen	3.3 Openbare ruimte	x	x	x	x	
	Verkenning trimbaan/speelweide in bosgebied	3.3 Openbare ruimte	x				
	Belangenbehartiging agrarische bedrijven	3.4 Buitengebied	x	x	x	x	
	Herzien functieveranderingsbeleid	3.4 Buitengebied	x				
	Voorlichting verantwoord stoken van hout	3.5 Groen en water	x	x	x	x	
	RES 1.0 Grootchalige opwek door wind en zon stimuleren	3.7 Duurzaamheid	x	x	x	x	
	Verduurzaming bestaande woningvoorraad	3.7 Duurzaamheid	x	x	x	x	
	2. Samenleving	Herzien Inclusieagenda "Putten is voor iedereen"	1.2 Inclusieve samenleving	x			
		Jaarlijkse werkagenda 'Samenwerking huisartsen-Putten voor Elkaar-Gemeente'	2.1 Sociaal domein	x	x	x	x
Onderzoek mogelijkheden omgekeerde verordening		2.1 Sociaal domein			x		
Hulpprogramma's voor gezinnen		2.2 Preventie	x	x			
Nota Regionale Volksgezondheidszorg		2.2 Preventie			x	x	
Opstellen breed preventieplan		2.2 Preventie	x	x			
Uitvoering Programma Opgroei in een Kansrijke Omgeving (OKO)		2.2 Preventie	x	x	x	x	
Visie en samenwerkingsagenda Onderwijs - Jeugd		2.2 Preventie	x	x	x	x	
Onderzoek hospice in Putten		2.3 Jeugd en Wmo	x	x			
Transitie beschermd en begeleid wonen		2.3 Jeugd en Wmo	x		x		
Uitvoering Meerjarenplan Samenleving 2023-2027		2.3 Jeugd en Wmo	x	x	x	x	
We stellen een visie op bestaanszekerheid op		2.3 Jeugd en Wmo	x				
Inrichting stemlokaal voor blinden en slechtzienden		2.4 Participatie (wet)	x				
Aanpak laaggeletterdheid		2.5 Onderwijs	x				
Actualisatie Integraal Huisvestingsplan IHP		2.5 Onderwijs	x	x			
Huisvesting Groevenbeek		2.5 Onderwijs	x				
Regionale aanpak schoolverlaters		2.5 Onderwijs	x	x	x	x	
Herijken Meerjarig investeringsplan Sport		2.6 Sport	x				
Uitbreiden en verbeteren routenetwerk		2.6 Sport	x	x			
Uitvoering geven aan het plan 'Toekomst binnensportaccommodaties.'		2.6 Sport	x	x	x	x	
3. Economie en recreatie	Muziekschool Putten	2.7 Cultuur en erfgoed	x	x			
	Uitvoeringsagenda Cultuur	2.7 Cultuur en erfgoed	x				
	Historie Putten opnemen in toeristische routes	2.7 Cultuur en erfgoed		x			
	Museum van Putten	2.7 Cultuur en erfgoed	x	x			
	Opstellen culturele kalender	2.7 Cultuur en erfgoed	x	x	x	x	
	Gebiedsvisie Brinkstraat en omgeving	3.6 Centrum	x				
	Uitvoering 2e fase Centrumplan, kernwinkelgebied	3.6 Centrum	x	x	x		
	Verbinding parkeerplaats Gervenhof met winkelgebied	3.6 Centrum	x	x	x		
	Verruimen openingstijden terrassen en horeca	3.6 Centrum	x	x			
	Verruiming aantal evenementen in centrum	3.6 Centrum	x	x			
	Bedrijventerrein Henslare	3.8 Economie	x	x	x		
	Economische visie en uitvoeringsagenda	3.8 Economie	x	x	x	x	
	Herzien functieveranderingsbeleid	3.8 Economie	x				
	Revitalisering Keizerswoert	3.8 Economie			x		
	Toeristische Investeringsagenda 2023-2025	3.9 Recreatie	x	x	x		
	Uitbreiden en verbeteren routenetwerk	3.9 Recreatie	x	x			
	4. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Communicatie en burgerparticipatie	1.1 Open bestuurscultuur	x	x	x	x
		Digitalisering verder ontwikkelen	1.1 Open bestuurscultuur	x	x	x	x
		Versterking ambtelijke organisatie	1.1 Open bestuurscultuur	x	x	x	x
		Intensiveren contacten provincie Gelderland	1.3 Samenwerken	x	x	x	x
Intensiveren samenwerking Regio FoodValley		1.3 Samenwerken	x				
Thema-gerichte samenwerking regio Noord-Veluwe		1.3 Samenwerken	x	x	x	x	
Actualisatie van het Handhavingsbeleid		1.4 Openbare orde en veiligheid	x				
Actualisatie van het Integraal Veiligheidsbeleid		1.4 Openbare orde en veiligheid	x				
Opstellen Handhaving uitvoeringsprogramma (HUP)		1.4 Openbare orde en veiligheid	x				

Uitvoeringsagenda collegeprogramma

Thema Programmabegroting	Wat gaan we daarvoor doen (onderwerp actiepunt)	Sub-thema coalitieakkoord	2023	2024	2025	2026	
1. Ruimte en leefomgeving	Borging Wet Kwaliteitsborging in de Bouw (WKB)	3.1 Wonen	x	x	x	x	
	Bouw woningen Bilderdijkstraat	3.1 Wonen		x			
	Mogelijkheden woningen na herstructurering vakantieparken	3.1 Wonen	x	x	x	x	
	Mogelijkheden aanleg spoortunnels	3.2 Mobiliteit	x	x	x	x	
	Onderhoud wegen	3.2 Mobiliteit	x	x	x	x	
	Verbetering fietsnetwerk	3.2 Mobiliteit	x	x	x	x	
	Verbreding en betere doorstroming van de A28	3.2 Mobiliteit	x	x	x	x	
	Beter onderhoud gemeentelijke natuurgebieden	3.3 Openbare ruimte	x	x	x	x	
	Herkomst straatnaam op straatnaamborden	3.3 Openbare ruimte	x	x	x	x	
	Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)	3.3 Openbare ruimte	x				
	Jaarlijkse opschoondag	3.3 Openbare ruimte	x	x	x	x	
	Omgevingsvisie	3.3 Openbare ruimte	x	x	x	x	
	Uitvoering beheerplan riolering	3.3 Openbare ruimte	x	x	x	x	
	Uitvoering beheerplan verlichting	3.3 Openbare ruimte	x	x	x	x	
	Aandacht stikstofproblematiek	3.4 Buitengebied	x	x	x	x	
	Bewustwording inwoners subsidies Natuur en Landschap	3.4 Buitengebied	x	x	x	x	
	Stimuleren verkoop streekproducten	3.4 Buitengebied	x	x	x	x	
	Goed onderhoud watergangen	3.5 Groen en water	x	x	x	x	
	Intensiveren onderhoud sprengen	3.5 Groen en water	x	x	x	x	
	Voortzetting adoptie bomen en boomplantacties	3.5 Groen en water	x	x	x	x	
	Dashboard duurzame energie	3.7 Duurzaamheid	x				
	Mogelijkheden adoptie windmolen buiten Putten	3.7 Duurzaamheid	x				
	Opstellen laadvisie en plaatsingsbeleid	3.7 Duurzaamheid	x				
	Programma Duurzaamheid	3.7 Duurzaamheid	x	x	x	x	
	Realiseren Zon op dak	3.7 Duurzaamheid	x	x	x	x	
	Steunen kleinschalige energieopwekking	3.7 Duurzaamheid	x	x	x	x	
	Verduurzaming bedrijven(terreinen)	3.7 Duurzaamheid	x	x	x	x	
	Verduurzaming eigen wagenpark en vastgoed	3.7 Duurzaamheid	x	x	x	x	
	Voortzetting Difter en mogelijkheden circulaire economie	3.7 Duurzaamheid	x	x	x	x	
	2. Samenleving	Informatievoorziening raad Sociaal domein	2.1 Sociaal domein	x	x	x	x
		Opvang Oekraïense vluchtelingen	2.1 Sociaal domein	x	x	x	
		Wij intensiveren het contact met zorgaanbieders	2.1 Sociaal domein	x	x	x	x
		Continueren overlegvorm Lokale Educatieve Agenda (LEA)	2.2 Preventie	x			
Opstellen lokale uitvoeringsagenda volksgezondheid		2.2 Preventie	x	x	x	x	
Organisatie ondersteuning pleeggezinnen		2.2 Preventie	x	x	x	x	
Aanpak eenzaamheid		2.3 Jeugd en Wmo	x	x	x	x	
Evaluatie OIO (Onafhankelijke Inwoners Ondersteuning)		2.3 Jeugd en Wmo	x				
Inkoop respijtzorg		2.3 Jeugd en Wmo	x	x	x	x	
Mantelzorgcompliment		2.3 Jeugd en Wmo	x	x	x	x	
Uitvoering Meerjarenplan Samenleving 2023-2027		2.3 Jeugd en Wmo	x	x	x	x	
Inclusieve arbeidsmarkt		2.4 Participatie(wet)	x	x	x	x	
Ondersteuning statushouders		2.4 Participatie(wet)	x	x	x	x	
Maatschappelijke stages		2.5 Onderwijs	x	x	x	x	
Maatwerk leerlingenvervoer		2.5 Onderwijs	x	x	x	x	
Uitvoering Sportbeleid		2.6 Sport	x	x	x	x	
Cultuur- en Erfgoed Pact 2022-2024		2.7 Cultuur en erfgoed	x	x			
Kunst en cultuur op scholen		2.7 Cultuur en erfgoed	x	x	x	x	
3. Economie en recreatie		Brandweershuisje naast Oude Kerk	2.7 Cultuur en erfgoed	x			
		Ondersteuning oprichting Archeologisch Beleving Centrum	2.7 Cultuur en erfgoed	x	x	x	x
		Stroud optimaal benutten	2.7 Cultuur en erfgoed	x			
		Zichtbaar maken archeologie bij bouwplannen	2.7 Cultuur en erfgoed	x	x	x	x
		Actualiseren Parkeernormennota en -beleid	3.6 Centrum	x			
		Openingstijden en mogelijkheid evenementen op zondag blijven ongewijz	3.6 Centrum	x	x	x	x
		Uitvoering Veluwe-op-1	3.6 Centrum	x	x	x	x
		Verkeersstromen centrum verbeteren	3.6 Centrum	x	x		
		Opstellen marktbeleid: doorontwikkeling weekmarkt	3.8 Economie	x			
	Samenwerking binnen 'Daily Urban System'	3.8 Economie	x	x	x	x	
	Uitbreiding rol gemeentelijke bedrijfscontactfunctionaris	3.8 Economie	x				
	Doorontwikkeling Putterpoorten	3.9 Recreatie	x				
	Opstellen en uitvoeren plan Camping de Kolthoorn	3.9 Recreatie	x				
	Opstellen uitvoeringsstrategie Krachtighuizen	3.9 Recreatie	x				
	Plaatsing rolstoelvriendelijke picknicktafels	3.9 Recreatie	x	x	x	x	
Strandfunctie Nulde behouden, nabijheid A28 benutten	3.9 Recreatie	x	x	x			
Voortzetting Vitale Vakantieparken	3.9 Recreatie	x	x	x			
4. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Basisregistraties op orde	1.1 Open bestuurscultuur	x	x	x	x	
	Communicatie en burgerparticipatie	1.1 Open bestuurscultuur	x	x	x	x	
	Inzetten op gastvrijheid	1.1 Open bestuurscultuur	x	x	x	x	
	Inclusief werkgeverschap	1.2 Inclusieve samenleving	x	x	x	x	
	Regionale bewustwording gemeenteraad	1.3 Samenwerken	x	x	x	x	
	Samenwerking bedrijfsvoering BLNP	1.3 Samenwerken	x	x	x	x	
	Goed toegerust brandweerkorps	1.4 Openbare orde en veiligheid	x	x	x	x	
	Goed toegeruste toezichhouders en boa's	1.4 Openbare orde en veiligheid	x				
	Tegengaan ondermijning	1.4 Openbare orde en veiligheid	x	x	x	x	
	Uitvoering integraal veiligheidsplan	1.4 Openbare orde en veiligheid	x	x	x	x	
	Tegengaan ondermijning	1.4 Openbare orde en veiligheid	x	x	x	x	
	Uitvoering integraal veiligheidsplan	1.4 Openbare orde en veiligheid	x	x	x	x	
	Actualisatie Financiële verordening	4.1 Financieel gezonde gemeente	x				
	Actualisatie Nota reserves en voorzieningen	4.1 Financieel gezonde gemeente	x				
	Evalueren risicomanagement	4.1 Financieel gezonde gemeente	x				